

Nazwisko ..... GRABOWSKA ..... primo woto BARR

Imiona ..... MARIA ..... Pseudonim .....

Z domu .....

Data urodzenia ..... 1923 ..... Miejscowość, kraj ..... GRODNO, POLSKA (ob. LITWA)

Data śmierci ..... 2018 ..... Miejscowość, kraj ..... CHICHESTER, WIELKA BRYTANIA

Lat życia ..... 95 .....

Adres cmentarza ..... GUNNERSBURY .....

Źródła: ..... TYDZIEŃ POLSKI NR 39 (30.09.2022) .....

W ceremonii w kościele pw. św. Andrzeja Boboli i na cmentarzu Gunnersbury uczestniczyli m.in. wiceminister spraw zagranicznych Marcin Przydacz, wiceszef Kancelarii Sejmu Christian Młynarek i wiceszef IPN Karol Polejowski.

W Londynie odbył się w środę pogrzeb Marii Barr-Grabowskiej – Polki ze słynnego zdjęcia, opublikowanego w zeszłym roku przez Instytut Pamięci Narodowej, której tożsamość udało się ustalić dzięki zaangażowaniu badaczy i pasjonatów historii.

Nabożeństwo żałobne odbyło się w kościele pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli w Londynie, a następnie urnę z prochami zmarłej złożono na londyńskim cmentarzu Gunnersbury w grobie jej drugiego męża.

"Była przedstawicielką pokolenia, które honor, służbę, oddanie sprawie, patriotyzm, miłość do Ojczyzny, miłość do drugiego człowieka stawiała zawsze na pierwszym miejscu i co ważne, wyrażała swoimi czynami" –

napisała wicemarszałek Sejmu RP Małgorzata Gosiewska w liście odczytanym w czasie mszy żałobnej.

"Życie św. pamięci pani Marii Grabowskiej, podobnie jak wielu przedstawicieli jej pokolenia, zostało zdeterminowane przez trudną historię Polski i naznaczone dramatem II wojny światowej, która na zawsze

odmieniła jej losy" – napisał z kolei wiceminister spraw zagranicznych Szymon Szyński vel Sęk.

W marcu zeszłego roku IPN zamieścił w mediach społecznościowych znajdujące się w archiwach zdjęcie młodej kobiety w polskim mundurze przed Pałacem Buckingham, prosząc o pomoc w ustaleniu

jej tożsamości. Dzięki zaangażowaniu badaczy i pasjonatów historii, zarówno z Polski, jak i z Wielkiej Brytanii już dwa dni później potwierdzono, że zdjęcie przedstawia 20-letnią wówczas Marię Barr, a wykonane zostało w Londynie w czerwcu 1943 r., gdy odbierała z rąk króla Jerzego VI odznaczenie przyznane jej mężowi,

wówczas jeszcze uznawanemu za zaginionego. Philip Rex Barr, który miał polskie korzenie, był pilotem, dowódcą jednostki w 107. Dywizjonie RAF i zginął w listopadzie 1942 r. nad Belgią, gdzie jest pochowany.

Jak mówił podczas mszy zastępca prezesa IPN Karol Polejowski, tym, co przesądziło, iż spośród setek tysięcy zdjęć w archiwach opublikowano właśnie to, był – z jednej strony – smutek widoczny w oczach tej młodej dziewczyny, a z drugiej – jej godna postawa. Przywołał też wypowiedź Marii Barr dla reportera gazety [Dziennik Polski], w której zdjęcie opublikowano w 1943 r., że cały czas ma nadzieję na powrót do Polski.

Dzięki pomocy badaczy i pasjonatów historii zdołano też odtworzyć przedwojenne i wojenne losy Barr oraz części jej najbliższej rodziny. Urodziła się w 1923 r. w Grodnie, do szkoły chodziła w Wilnie, a męża poznała w 1940 r. na polskim statku, którym był on ewakuowany po upadku Francji. W grudniu 1941 r. pobraли się w katolickim kościele w Glasgow. W czasie, gdy wykonano zostało zdjęcie Maria Barr pracowała w placówce Polskiego Czerwonego Krzyża w Edynburgu. Śmierć Barr oficjalnie stwierdzono w 1946 r. W kwietniu 1947 r. w Londynie Maria wyszła po raz drugi za mąż, za uczestnika wojny obronnej w 1939 r. i cenionego później w Wielkiej Brytanii architekta Stanisława Grabowskiego. W następnym roku urodził się ich syn Marek.

Maria Barr-Grabowska zmarła w 2018 r. – w wieku 95 lat – w Chichester na południu Anglii, 14 lat po swoim mężu, ale urnę z jej prochami dopiero teraz złożono w grobie.

Z Londynu
Barłomiej Niedziński (PAP)

Tygrysi Polski 30.09.2022 Nr 39(3322)